

11 januari 2011

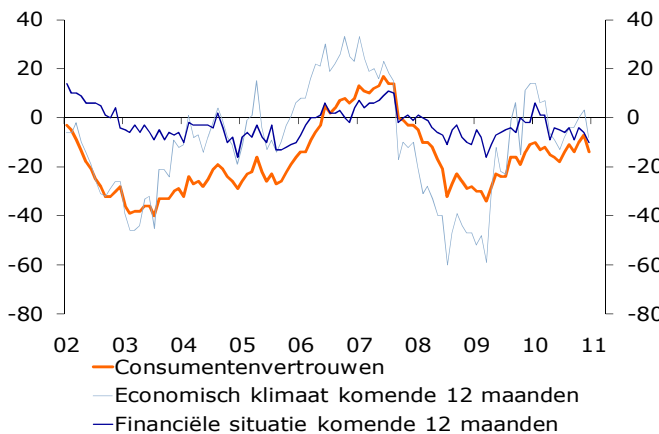
Het kan vriezen en het kan dooien

	2009	2010	2011
<i>jaar-op-jaar mutatie in %</i>			
Bruto Binnenlands Product	-3,9	1%	1½
Particuliere consumptie	-2,5	¼	½
Overheidsuitgaven	3,7	½	¾
Private investeringen	-16,5	-5	2%
Goederen- en dienstenuitvoer	-7,9	9½	4%
Goederen- en diensteninvoer	-8,5	10	3¾
Consumentenprijsindex	1,2	1%	1%
Werkloosheid (% beroepsbevolking)	4,9	5½	5%
Begrotingssaldo overheid (% BBP)	-5,4	-6	-4
Overheidsschuld (% BBP)	60,8	65	66

De strenge winter heeft grofweg tot gevolg dat de gasproductie flink is toegenomen, maar aan de andere kant komt de bouwproductie lager uit door vorstverlet. De onbegaanbaarheid van wegen heeft mogelijk ook negatieve consequenties voor de transportsector en de detailhandel. In Nederland is het positieve effect van de hogere gasproductie naar verwachting dominant, waardoor het koude weer vermoedelijk positief bijdraagt aan de economische groei in het vierde kwartaal. Het effect is echter wel van tijdelijke aard. Als het weer warmer wordt, dan valt de gasproductie extra hard terug en hierdoor kan de economische groei in het eerste kwartaal van 2011 best eens tegenvallen.

Bron: CBS, Rabobank

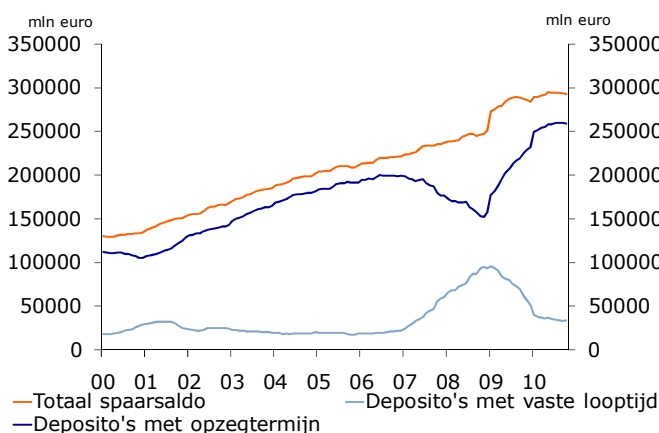
Consument geeft verplicht meer uit

Consumenten zijn door het koude weer weliswaar meer geld gaan uitgeven aan gas, maar zij hadden niet echt een keuze. De wil om meer geld uit te geven ontbreekt nog steeds als gevolg van een gebrek aan vertrouwen. In december is het consumentenvertrouwen gedaald naar -14 ten opzichte van -7 een maand eerder. Consumenten waren zowel pessimistischer over de algemene economische als hun eigen financiële situatie. Tegenvallende cijfers met betrekking tot de economische groei in het derde kwartaal (0,0% k-o-k), de bevrozing van een deel van de pensioenuitkeringen en de bekendmaking van de hogere nieuwe zorgpremies hebben hierbij mogelijk een rol gespeeld.

Bron: CBS

Wil om te consumeren ontbreekt, maar het geld niet

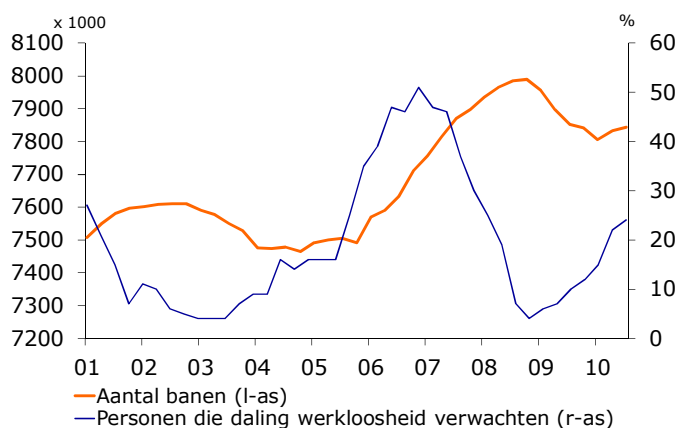
Bron: DNB, CBS

Dat het ontbreekt aan de wil om (veel) meer geld uit te geven en niet aan het kunnen, blijkt uit het spaarsaldo van Nederlandse huishoudens. Tijdens de crisisjaren spaarden zij fors meer, maar ook in het afgelopen jaar spekten huishoudens hun spaarvarkens. Bedroeg het spaarsaldo in januari 2010 nog 284.095 mln euro, in oktober was dit opgelopen tot 293.075 mln euro. Sinds juli is er weliswaar sprake van stagnatie, maar de consument lijkt vooralsnog geen aanleiding tot een (koop)feestje te zien. Dit is niet verwonderlijk, aangezien de gevolgen van de overheidsbezuinigingen voor de portemonnee langzaam duidelijk worden en het herstel op de arbeidsmarkt vertraagt.

Conjunctuurbeeld Nederland

11 januari 2011

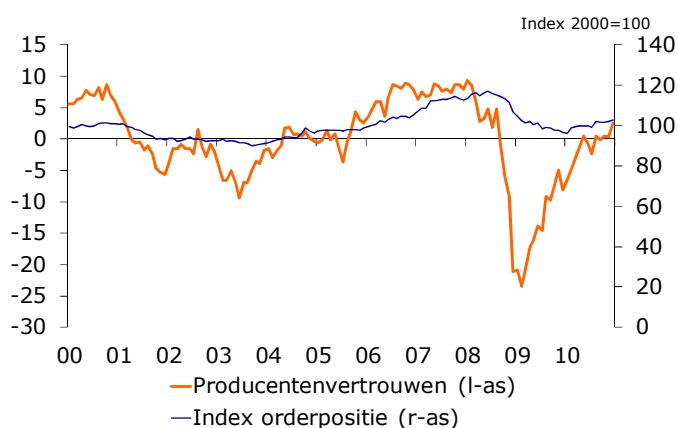
Herstel arbeidsmarkt vertraagt

Bron: CBS

In de periode september-november daalde de werkloosheid met gemiddeld 2 duizend personen per maand, terwijl die daling in het daaraan voorafgaande half jaar gemiddeld 6 duizend per maand bedroeg. Het werkloosheidspercentage kwam in november uit op 5,2%. Ook de groei van het aantal banen met 11 duizend in het derde kwartaal was veel minder groot dan in het kwartaal ervoor. Toen kwamen er nog 23 duizend banen bij. De vertraging van het herstel heeft zijn weerslag op consumenten. Verwachte in november nog ongeveer één op die vier consumenten dat de werkloosheid in de komende twaalf maanden zou dalen, in december was dit gedaald naar één op de vijf.

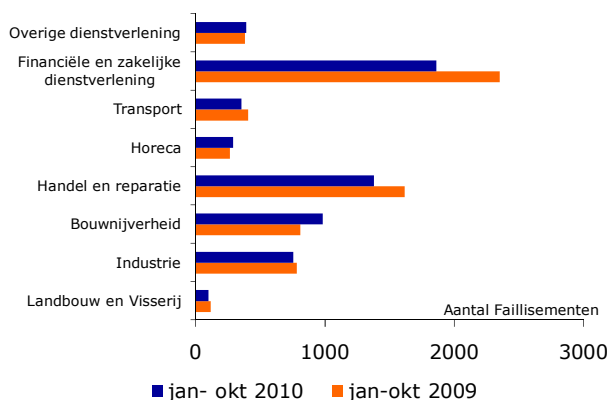
Industriële ondernemers positief het jaar uit

Bron: CBS

Het producentenvertrouwen is sterk toegenomen en bedroeg in december 2,5 ten opzichte van 0,3 een maand eerder. Hiermee waren de producten voor het eerst sinds het uitbreken van de economische crisis in 2008 duidelijk positief gestemd. En toch zijn er meer ondernemers die een daling voorzien dan die een toename van de productie verwachten. Dit was sinds januari 2010 niet meer voorgekomen. Dat producenten desondanks optimistisch waren, werd veroorzaakt door de goed gevulde orderportefeuilles. De index orderpositie (orders uitgedrukt in maanden werk) steeg van 102,0 in november naar 102,6 december. Dat is een toename van ruim 6% ten opzichte van december 2009.

Meer faillissementen in november

Bron: CBS

In november kwam het aantal faillissementen van bedrijven en instellingen (exclusief eenmanszaken) uit op 525 (driemaandsgemiddelde) ten opzichte van 501 in oktober. Het totaal aantal bedrijven dat in de periode januari-oktober 2010 over de kop ging, bedroeg 6117. In dezelfde periode in 2009 moest een recordaantal van 6724 bedrijven de deuren noodgedwongen sluiten. Alleen in de bouw, horeca en overige dienstverlening gingen tot nu toe meer bedrijven op de fles dan in dezelfde periode vorig jaar. Het economisch herstel laat in deze sectoren langer op zich wachten dan in de rest van de economie, omdat ze sterk afhankelijk zijn van de consumptievraag die nog niet goed op gang komt.

www.rabobank.com/kennisbank

Ruth van de Belt
Tel. 030 - 2160143
R.Belt@rn.rabobank.nl